

UČILNICA ZA ŽIVLJENJE

Učni scenarij za 3. razred

KDO SE BOJI PLASTIČNE VREČKE?

Tematski sklop: **Okoljska vzgoja**

Učna vsebina: **Odpadki**

Število učnih ur: **5**

Avtorice: Sabina Dražič, Barbara Bočkor Starc, Karin Gorenjc Grzetič, Jana Pelicon

Supported by:

Federal Ministry
for Economic Affairs
and Climate Action

on the basis of a decision
by the German Bundestag

European
Climate Initiative
EUKI

SONČNI GRIČ

UNIVERSITA
UNIVERZA
V PRIMORSKI

RF
FACULTA
DE PEDAGOGIJE

Kdo se boji plastične vrečke?

Ime skupine:		Šolsko leto:	
Razred:	3.	Datum:	
Učitelj:			

Izziv, iz katerega izhaja ta učni scenarij:	ZAKAJ JE POMEMBNO ZMANJŠATI PORABO PLASTIČNIH VREČK V VSAKDANJEM ŽIVLJENJU?
Kompetence, ki jih razvijamo s tem učnim scenarijem:	<ul style="list-style-type: none"> - vrednotenje trajnosti, - razvijanje okoljske pismenosti za prihodnost - opolnomočenje proaktivnih posameznikov, - razvijanje kritičnega mišljenja.

Tematski sklop:	Okoljska vzgoja
Učna vsebina:	ODPADKI
Število učnih ur:	5

Splošni cilji:	<ul style="list-style-type: none"> - razumevanje okolja in razvijanje spoznavnega področja, - zavedanje zdajšnjih in prihodnjih okoljskih in družbenih vprašanj človeštva ter s tem povezano ohranjanje naravnega okolja in sonaravno gospodarjenje z njim.
Operativni cilji iz učnega načrta za SPO:	<p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - znajo utemeljiti, kako ljudje vplivajo na naravo, - vedo, da ob proizvodnji in v vsakdanjem življenju nastajajo odpadki, - znajo opisati ustrezna ravnanja z odpadki za varovanje in vzdrževanje okolja, - spoznajo, kako potrošništvo vpliva na okolje, - eksperimentirajo in napovedujejo – operacijsko določajo lastnosti, preverjajo napovedi, - načrtujejo preprost poskus, - opazujejo, urejajo, razvrščajo, štejejo, napovedujejo, povezujejo, sklepajo, skicirajo, - grafično prikažejo in predstavijo ugotovitve opazovanj, raziskav idr.,

	<ul style="list-style-type: none"> - iz podatkov oblikujejo tabele, iz tabel pa rišejo stolpčne in vrstične prikaze, - delajo s pisnimi, slikovnimi in grafičnimi viri,
Cilji za razvijanje ekosocialnih kompetenc:	<ul style="list-style-type: none"> - znajo uskladiti osebne izbire in ukrepanje z vrednotami in načeli trajnosti, - znajo izražati in zagovarjati vrednote, načela in cilje trajnosti, hkrati pa priznavati različna stališča, - izražajo odprtost do drugih in do njihovih pogledov na svet, - vedo, kako pomembno je ohranjanje narave za prihodnje generacije zaradi nje same, - znajo oceniti lastni vpliv na naravo in se zavedajo, da je varstvo narave bistvena naloga vsakega posameznika, - izražajo zaskrbljenost zaradi kratko- in dolgoročnih učinkov osebnih dejanj na druge in na planet.
Medpredmetne povezave:	<p>SLJ, MAT</p> <hr/> <p>Kurikularni cilji drugih predmetov:</p> <p>SLJ</p> <p>Učenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poslušajo (in gledajo) neumetnostno/umetnostno besedilo določene vrste, - povedo, kako so se počutili med poslušanjem (in branjem) besedila, - povzamejo temo in bistvene podatke ter obnovijo besedilo, - poimenujejo bitja, predmete, dejanja ... v svoji okolici ali na sliki s knjižnimi besedami in besednimi zvezami, <p>MAT</p> <ul style="list-style-type: none"> - berejo podatke iz preglednic in prikazov, - predstavijo zbrane podatke,
Učne oblike:	Frontalna, skupinska učna oblika (sodelovalno učenje), individualna učna oblika.

Učne metode:	Razlaga, razgovor, delo s tekstom, diskusija, praktično delo, viharjenja možganov, opazovanje, zaznavanje, občutenje, metoda stene z listki.
Učila in pripomočki:	<ul style="list-style-type: none"> ● Preglednica <i>Dnevnik plastičnih odpadkov</i>, kartice <i>Prehranjevalni splet skozi igro (Pirati plastike)</i>, ● samolepilni lističi, ● kartonska škatla, ● dve večji prozorni posodi, plastične vrečke, papirnate vrečke, voda, peščena ura, štoparica, škarje, list papirja, pisala, ● vreče za smeti (50l - 70l), škarje, ● risalni listi, ● učni listi, ● tablični računalnik.
Viri in literatura za učence:	<p>Potovanje male plastične vrečke, Mojiceja Podgoršek https://www.youtube.com/watch?v=uJyqQzJZAGA</p> <p>Pirati plastike https://www.plastic-pirates.eu/sites/default/files/document/2021-05/Uc%C3%8Cno_gradivo_in_delovni_listi_za_uc%C3%8Citelje_0.pdf</p> <p>B. Milavec: Problematika odpadkov in posledice https://www.youtube.com/watch?v=5BNHeQP3i9Y</p>
Način evalvacije	Sprotna, ustna, izdelek, izvedba.

POTEK UČNEGA SCENARIJA

1. UVODNA MOTIVACIJA			
Predviden čas	DEJAVNOSTI UČITELJA	DEJAVNOSTI UČENCEV	OPOMBE
7 dni pred pričetkom dejavnosti	<p>Z učenci se pogovori o izvajanju raziskovalne naloge v domačem okolju »Pirati plastike«</p> <p>Plastični odpadki doma (Priloga 1)</p>	<p>Izvedejo dvotedensko beleženje porabe plastičnih vrečk doma. Podatke vnašajo v tabelo.</p>	
1 ura	<p>Vodimo pogovor o poteku izvajanja domače raziskave. Usmerjamo učence pri oblikovanju prikaza skupnih izsledkov raziskave.</p> <p>Sestavljanje skupin (barvni lističi).</p> <p>Načrtovano določanje skupin:</p> <p>Pripravimo lističe, obarvane na eni strani, v toliko barvah, koliko skupin želimo. Če je v skupini 28 udeležencev in želimo oblikovati 4 skupine, pripravimo, na primer, 7 rdečih, 7 rumenih, 7 zelenih, 7 modrih. Lističe pomešamo na mizi, da udeleženci vidijo samo hrbet, ki je na vseh lističih enak. Vsak vzame po en listič in se pridruži v skupini ostalim z isto barvo.</p>	<p>Predstavijo svoje rezultate in jih primerjajo z rezultati sošolcev. Na tabli oblikujejo prikaz zbranih podatkov.</p> <p>Učenci sodelujejo v igri in oblikujejo skupine.</p>	

2. OSREDNJI DEL			
1 ura	<p>RAZISKOVALNA ŠKATLA</p> <p>Pred učence postavimo večjo kartonasto škatlo, napolnjeno z raznovrstnimi plastičnimi vrečkami, s 4 zakritimi odprtinami v barvah skupin. Učence povabimo, da sedejo/stopijo v krog.</p> <p>Učence izzovemo, da z roko raziščejo vsebino škatle.</p> <p>Učence opozorimo, naj bodo pozorni na to, kakšni so predmeti v škatli na otip, in da svoje ugotovitve še ne izdajo ostalim.</p> <p>Ko se učenci zvrstijo, vodimo pogovor o ugotovitvah in občutjih. Spodbujamo jih z vprašanji: Kako ste se počutil? Kako bi opisali otipane predmete? Ali ste jih prepoznali? ipd.</p> <p>Razkrijemo vsebino škatle. Izzovemo kritično mišljenje učencev s problemskim vprašanjem: »Kdo se boji plastične vrečke?«</p> <p>Predvajamo posnetek <i>Potovanje male plastične vrečke</i> Mojiceje Podgoršek https://www.youtube.com/watch?v=uJyqQzJZAGA 12.35 min</p> <p>Pogovor v manjših skupinah Prilagojeno po orodju <i>Pogovorna kavarna</i></p> <p>Usmerjamo in spodbujamo učence k razmišljanju .</p>	<p>Učenci sedejo/stopijo okoli škatle. Postavijo se k barvi svoje skupine na škatli.</p> <p>Skozi odprtine tipajo in raziskujejo, kaj je v škatli.</p> <p>Sodelujejo v pogovoru.</p> <p>Prepoznajo vsebino kot del vsakdanjega življenja.</p> <p>Izrazijo svoj odnos do plastične vrečke in argumentirajo svojo trditev.</p> <p>Ogledajo si posnetek.</p> <p>Učenci se usedejo v skupine. Vsaka skupina dobi vrečko. Učenec z vrečko v roki izrazi svoje mnenje o ogledanem posnetku.</p>	<p>V učilnici so klopi postavljene za delo v skupinah.</p>
2 uri	<p>Kdo nastopa v zgodbi? Kako nastane plastična vrečka?</p>		

	<p>Zakaj je družina potrebovala vrečko? Kaj se je z vrečko zgodilo potem? Kje se njena sled izgubi? Kaj misliš, da se je zgodilo z vrečko v oceanu? Zakaj? Pojasnimo.</p> <p>DELO PO POSTAJAH</p> <p>Na mize postavimo material za raziskovalno delo in navodila za izvedbo (Priloga).</p> <p>Podamo skupna navodila za delo po postajah (natančno branje navodil, sodelovanje, varnost pri rokovanju, zapis skupnih ugotovitev in oblikovanje skupne tabelske slike, pospravljanje po opravljenem delu).</p> <p>1. postaja: <i>Prehranjevalni splet</i> – kartice <i>Pirati plastike</i> (Priloga 2) 2. postaja: <i>Razgrajevanje plastične in papirnate vrečke</i> (Priloga 3)</p> <p>Učence usmerjamo k razmišljanju o pomenu razgrajevanja odpadkov in njihovega vpliva na okolje s pomočjo problemskih vprašanj.</p> <p>1. postaja: <i>Izkustvena igra V vrečki</i> (Priloga 4)</p> <p>Ogled posnetka na tablici: B. Milavec: Problematika odpadkov in posledice https://www.youtube.com/watch?v=5BNHeQP3i9Y 3.15 min</p> <p>Gibalne vaje: <i>Oviti v vrečko</i>.</p> <p>1. postaja: <i>+ in – plati plastične vrečke</i> (Priloga 5)</p> <p>Tabelska slika (Priloga 6)</p>	<p>Ponovno razmislijo o vprašanju: »Kdo se boji plastične vrečke?« in argumentirajo svojo trditev.</p> <p>Aktivno se vključujejo v pogovor.</p> <p>Učenci opravljajo naloge po navodilih posamezne postaje.</p> <p>Ugotovitve zapišejo in prilepijo na dogovorjeno mesto (Priloga 6).</p>	<p>Trajanje postaje: cca. 15 minut.</p>
--	---	--	---

	Z učenci se pogovorimo o delu po postajah. Povzamemo spoznanja, misli in ugotovitve.		
		Aktivno se vključujejo v pogovor.	
	Didaktični napotki za učitelja (kaj bi svetovali učitelju, ki bi pouk izvedel po predlaganem scenariju) Predlogi za nadgradnjo LUM Izdelava izdelka iz plastične vrečke (padalo, zapestnica, kolebnica, žoga...) SLJ Poustvarjanje ob branju knjige Mojiceja Podgoršek, Potovanje plastične vrečke Branje neumetnostnega besedila o izvoru plastične vrečke Igra vlog GUM Izdelovanje glasbila MAT Oblikovanje prikazov in branje podatkov ŠPO Šaljive štafetne igre z vrečkami		
3. ZAKLJUČNI DEL			
1 ura	Postavimo problemsko vprašanje: »Kako bi zmanjšali uporabo plastičnih vrečk?« Povzamemo ideje učencev in jih vodimo k razmišljanju o iskanju trajnostnih rešitev. Usmerjamo jih v sooblikovanje tabelske slike s povzetki dela po postajah.	Z metodo <i>nevihta možganov</i> nizajo svoje ideje. Zapišejo jih na samolepilne lističe in prilepijo na dogovorjeno mesto. 	

Priloga 1

Raziskovalna naloga v domačem okolju

Plastični odpadki doma

Navodilo:

En teden vodi dnevnik plastičnih odpadkov. Zapiši količine plastičnih odpadkov, ki jih tvoja družina ustvari vsak dan. Sestavi seznam vseh plastičnih predmetov, ki jih odvržete.

Dan v tednu	Število plastičnih odpadkov	Vrsta plastičnih odpadkov
<i>Primer dneva</i>	<i>4</i>	<i>Plastenka, tuba zobne paste, embalaža od sira, ovitki čokoladic</i>
Ponedeljek		
Torek		
Sreda		
Četrtek		
Petek		
Sobota		
Nedelja		

Priloga 2

1. postaja

1. Oglejte si karte na mizi.
2. Vsak vzame po eno karto in prebere, s čim se živo bitje prehranjuje in komu je hrana namenjena.
3. Sličice razporedite v krogu na risalni list.
4. Poiščite, kdo je komu hrana, in povežite med seboj sličice živih bitij.
5. Kaj opazite?

Skupne ugotovitve zapišite:

Prehranjevalni splet

OBREŽNA RAKOVICA

Prehranjuje se:
s školjkami, polži, mnogoščetinci, majhnimi rakovicami
Hrana za:
obrežne rakovice so hrana številnim živalim, na primer večjim ribam in morskim pticam.

TRSKA

Prehranjuje se:
s peščenimi kozicami, morskimi zvezdami, klapavicami
Hrana za:
tjulnje, delfine

KLAPAVICA

Prehranjuje se:
s fitoplanktonom, zooplanktonom
Hrana za:
morske zvezde, rečne galebe, rakovice

SKUŠA

Prehranjuje se:
z zooplanktonom
Hrana za:
delfine, večje ribe

PEŠČENA KOZICA

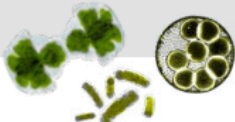
Prehranjuje se:
z zooplanktonom
Hrana za:
tjulnje, morske plošče

MORSKA PLOŠČA

Prehranjuje se:
s klapavicami, peščenimi kozicami
Hrana za:
plenilske ribe

FITOPLANKTON

Fitoplankton proizvaja svojo hrano s pomočjo sončne svetlobe in ogljikovega dioksida.
Hrana za:
zooplankton, vitičnjake, klapavice

ZOOPLANKTON

Prehranjuje se:
s fitoplanktonom
Hrana za:
klapavice, vitičnjake, sledi

DELFIN

Delfine ogroža človek.
Prehranjuje se:
z ribami, hobotnicami, lignji, sipami

PLASTIČNI DELCI

Priloga 3

2. postaja

Razgrajevanje plastične in papirnate vrečke

Kaj potrebujemo:

- dve večji prozorni posodi
- plastična vrečka
- papirnata vrečka
- voda
- peščena ura ali štoparica
- škarje
- list papirja
- pisala

1. Vsako vrečko razrežemo na trakove. Trakove položimo v ločeni posodi.

2. V posodi nalijemo enako količino vode.

3. Opazujemo dogajanje v posodah 2 min.

4. Vzamemo trakove iz vode in jih močno raztegnemo.

Kaj se je zgodilo s trakovi?

Na list narišemo potek poskusa in zapremo ugotovitve.

1. korak	2. korak	3. korak	4. korak
----------	----------	----------	----------

ugotovitve

Priloga 4

3. postaja

Ogledamo si posnetek na tabličnem računalniku.

Razmislimo, kako odpadki vplivajo na življenje živih bitij. Vsak v skupini navede vsaj en primer.

Izkustvena igra: V vrečki

Kaj potrebujemo:

- vreče za smeti (50l - 70l) z izrezano odprtino za glavo za vsakega člana skupine

1. Oblečeni v vrečko oponašamo gibanje živali:

- letenje ptice
- plazenje kače
- skakanje žabe
- hojo mačke
- plavanje delfina

2. Enake gibe ponovimo brez vrečke.

Kako smo se počutili ob tem? Zakaj?

Skupne ugotovitve zapišemo:

V vrečki	Brez vrečke
----------	-------------

Priloga 5

4. Postaja

+ in – plastične vrečke

Kaj potrebujemo:

- list papirja
- pisala

Na list papirja zapišemo pozitivne (dobre) in negativne (slabe) plati uporabe plastičnih vrečk.

Priloga 6

Tabelska slika

1. postaja: Prehranjevalni splet	2. postaja: Razgrajevanje plastične in papirnate vrečke
3. postaja: Izkustvena igra »V vrečki«	4. postaja: + in – plati plastične vrečke

Kako bi
zmanjšali
uporabo
plastičnih
vrečk?